

sledována tzv. hrubá neúspěšnost žáků, tedy ukazatel vypovídající o tom, jaký podíl žáků z celkem přihlášených žáků u zkoušky neuspěl, nebo zkoušku vůbec nekonal. Ani z tohoto pohledu nebyly výsledky nijak vychýleny od celorepublikového průměru. Na tomto místě je však vhodné doplnit, že výsledky žáků v jednotných přijímacích zkouškách i výsledky žáků u maturitní zkoušky jsou napříč kraji relativně vyrovnané, takže při mezikrajském srovnání nepozorujeme výrazné rozdíly. Výjimku mohou představovat Karlovarský a Ústecký kraj, ve kterých jsou výsledky u uvedených zkoušek horší.

Postupné snižování předčasných odchodů žáků ze vzdělávání představuje jednu z výzev české vzdělávací politiky. V rámci regionu Jihozápad (který je tvořen Plzeňským a Jihočeským krajem) došlo v letech 2016 a 2017 k růstu předčasných odchodů ze středního vzdělávání, který překročil hranici 7 %. Předčasné odchody pouze na úrovni základního vzdělávání v případě Plzeňského kraje dosáhly 2,42 %, což představuje nižší hodnotu ve srovnání s republikovým průměrem. Na úrovni středního vzdělávání se procentuálně nejvyšší zastoupení žáků, kteří opustili vzdělávání, nachází v nástavbovém studiu (L5) a středním vzdělávání s výučním listem (E a H). Tento trend platí i v případě Plzeňského kraje. Ač se hodnoty předčasných odchodů žáků výrazně neodlišují od republikového průměru, stále jde o vysoká procenta ve srovnání např. s odchody žáků ze středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou (M).

Procentuální podíly nově přijatých žáků ve středním vzdělávání se u většiny kategorií vzdělání nevyčlují od republikového průměru. Zastoupení nově přijatých žáků do středního vzdělávání s výučním listem (H, E) bylo ve školním roce 2018/2019 30,25 %. Pro střední odborné vzdělávání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem to bylo 6,47 % (L/0), v rámci středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou 43,15 % a v gymnaziálním vzdělávání 19,88 %. Obecně by se měl Plzeňský kraj zaměřit na zvýšení kvality učnovského školství a upřednostnit kvalitu před početními kritérii. Kraj by se měl zabývat cílenou podporou těch oborů, které produkují absolventy s uplatněním v profesích s vysokou přidanou hodnotou.

Zaměříme-li se na vytipované středoškolské obory, které jsou důležité pro rozvoj ekonomiky založené na profesích s vyšší přidanou hodnotou, můžeme u Plzeňského kraje v mezikrajském porovnání pozorovat mírně nadprůměrné zastoupení žáků studujících informatické obory, obory spojené s telekomunikacemi a výpočetní technikou a zdravotnické obory. Mírně podprůměrný podíl studujících se naopak nachází v oborech pedagogika, učitelství a sociální péče. Pro účely komparace byly počty nově přijatých žáků do uvedených oborů přepočítány na 10 000 obyvatel kraje.

Při tvorbě vzdělávací politiky na krajské úrovni je potřeba vzít v úvahu také personální situaci ve školách. V kraji je relativně vysoký věkový průměr učitelů, který se však výrazně neliší od průměrného věku učitelů za celou Českou republiku. V roce 2018 nemělo potřebnou kvalifikaci 4,85 % učitelů, což je mírně podprůměrná hodnota ve srovnání s celorepublikovým průměrem. Ovšem v mezikrajském srovnání se zde nachází relativně vysoký podíl učitelů, kteří si **kvalifikaci nedoplňují**. V Plzeňském kraji je hodnota **druhá nejvyšší** po Jihočeském kraji. V systému se také vyskytují učitelé, kteří chtějí zaměstnání z různých důvodů opustit, resp. ve školním roce 2019/2020 avizovali odchod. Při přepočtu na úvazky jde v Plzeňském kraji o 6,2 %.

Jedním z důvodů, proč se někteří učitelé nezapojují do dalšího vzdělávání a nedoplňují si kvalifikaci, může být slabší a méně kvalitní nabídka vzdělávacích aktivit obecně. Dobrá zkušenost je naopak s realizací vzdělávacích aktivit přímo ve školách. Vzájemná spolupráce učitelů v Plzeňském kraji spočívá především ve výměně informací o žácích, metodách a formách výuky nebo ve výměně materiálů. Nejméně pak učitelé spolupracují v oblasti vzájemných hospitací nebo s učiteli jiných škol. Tento trend je až na menší výkyvy charakteristický pro učitele napříč celou republikou, učitelé v Plzeňském kraji v tomto ohledu nepředstavují výjimku. Obecně je vhodné podpořit osobní a profesní rozvoj učitelů a ředitelů, kteří budou dobře připraveni na zvládání negativních faktorů. Nabízí se přizpůsobení metod výuky pro žáky s nízkým socioekonomickým statutem.

S problematikou kvalifikovanosti souvisí také **aprobovanost**. Neaprobovaně vedená výuka se v Plzeňském kraji vyskytovala skoro v 17,6 % vyučovacích hodin. Napříč Českou republikou je obecně situace nejhorší v rámci druhého stupně základních škol. V Plzeňském kraji na druhém stupni ZŠ byla **více než čtvrtina hodin** (26,3 %) vedena učitelem **bez aprobase**.

Vzdělávací výsledky žáků jsou do určité míry závislé také na jejich přítomnosti ve výuce, přičemž vysoký počet zameškaných, resp. neomluvených hodin může mít na dosahované výsledky negativní vliv.